

E-mail Ministerie van Buitenlandse Zaken
Telefoonnummer Minister voor buitenlandse handel en
ontwikkelingssamenwerking
mevrouw E.M.J. Ploumen
Uw kenmerk Postbus 20061
2500 EB DEN HAAG

Ons kenmerk
MKARSKEN/78972

Datum: dinsdag 13 september 2016

Onderwerp

CETA doorstaat consumenten-botsproef
niet

Geachte mevrouw Ploumen,

De Consumentenbond schrijft u in verband met het besluit over de voorlopige toepassing en sluiting van het handelsakkoord tussen de EU en Canada (CETA). In deze brief zet ik uiteen waarom de Consumentenbond meent dat CETA de consumenten-botsproef niet doorstaat en daarom niet in zijn huidige vorm moet worden geratificeerd.

Consumentenbond standpunt over CETA

Als consumentenvertegenwoordigers geloven wij dat handel in het algemeen en een goed ontworpen handelsverdrag bevorderlijk is voor consumenten als het een duurzame economie promoot en tegelijkertijd bestaande consumentenbescherming respecteert. Wij waren dan ook in de verwachting de finale tekst van CETA te zullen steunen. Helaas is het bij de onderhandelingen en de juridische revisie niet gelukt om tastbare voordelen voor consumenten te realiseren en kan het voor hen zelfs nadelig zijn voor wat betreft hun huidige en toekomstige bescherming.

Waarom CETA de consumenten-botsproef niet doorstaat

CETA beoogt om prijzen voor consumenten te verlagen en hen meer keuze te bieden. Op dit moment ontbreekt het economisch bewijs voor deze belofte nog steeds. Te meer, CETA mist de kans om tastbare voordelen aan consumenten te bieden zoals informatievereisten over wat te doen wanneer consumenten problemen ondervinden wanneer zij een Canadees product of dienst kopen (bijvoorbeeld in geval van niet levering). Het is ook een gemiste kans dat CETA stil blijft over remedies voor consumenten wanneer zij problemen ondervinden met Trans-Atlantische aankopen.

Op digitaal gebied, voorziet het verdrag in termen van consumentenbescherming alleen in een bilaterale dialoog om spam te minimaliseren. CETA zou ook hebben moeten trachten de prijzen voor telecom (o.a. roaming) te verlagen en geoblocking praktijken te reduceren. Daarnaast laat een

recente studie¹ -van het IVIR in opdracht van consumentenorganisaties en andere NGOs- zien dat de bepalingen over gegevensbescherming in CETA niet sterk genoeg zijn om de privacy van consumenten naar behoren te beschermen.

Desalniettemin bevat CETA positieve elementen die voor consumenten voordelig kunnen zijn, zoals een vrijwillige dialoog tussen Europese en Canadese toezichthouders. Er zijn interessante bepalingen over medicijnen met een systeem voor het delen van informatie tussen toezichthouders en waarschuwingen ten aanzien van goede productie praktijken voor medicijn productie. Het sanitaire en fytosanitaire hoofdstuk van het verdrag bevat ook goede bepalingen. Daarnaast stelt CETA samenwerking voor op het gebied van voedselveiligheid dat het consumentenwelzijn kan verbeteren. Het voorzorgsbeginsel had echter beter kunnen worden beschermd door het opnemen van sterkere juridische verwijzingen in de tekst, ook in andere hoofdstukken van het verdrag zoals financiële diensten.

In CETA opent de EU toegang tot de interne markt voor Canadese dienstverleners via een negatieve lijst benadering. Dit is een complete verandering van aanpak in vergelijking met de traditionele positieve lijst benadering die wordt gebruikt in het multilaterale handelsraamwerk. De positieve benadering, dat wil zeggen een gesloten lijst van sectoren die een partij wil liberaliseren, is een meer behoedzame benadering, omdat het de mogelijkheid bewaart voor partijen om progressief te bepalen wat zij willen liberaliseren. Het was bedoeld om het recht om te reguleren voor de toekomst te bewaren. Dit is bijzonder belangrijk in een wereld waar diensten continu evolueren en nieuwe ontstaan. Wij vinden het spijtig dat de EU de impact van deze verandering van methode op toekomstige consumentenbescherming niet heeft geëvalueerd.

De Consumentenbond erkent dat het originele hoofdstuk over investerder-staat-geschillenbeslechting is verbeterd. De nieuwe bepalingen voor de bescherming van investeerders bevatten nu elementen van het Investment Court System. Hoewel een aantal van de nadelige punten van de procedure van het oude systeem zijn aangepakt, schieten de veranderingen tekort om onze zorgen weg te nemen. Buitenlandse investeerders kunnen nog steeds compensatie claimen als zij menen dat hun investering getroffen wordt door een publieke beleidsmaatregel. Dit plaatst een eenzijdig financieel risico op de Nederlandse consument/belastingbetaler en kan de EU en Nederland afschrikken om noodzakelijke consumentenbescherming aan te nemen, teneinde een claim van een buitenlandse investeerder te voorkomen. Het systeem is nog steeds vatbaar voor belangenverstremgeling, omdat het faalt om werkelijke onafhankelijkheid te garanderen van de leden van de 'rechtbank', die nog steeds als bedrijfsjurist kunnen werken. Daarnaast blijven er verschillende twijfels bestaan over de compatibiliteit van het systeem met de Europese juridische orde. Het is van essentieel belang dat de opinie van het Europese Hof van Justitie wordt gevraagd om hierover duidelijkheid te verkrijgen.

¹Trade and privacy, complicated bedfellows? Kristina Irion, Svetlana Yakovleva, and Marija Bartl, Ivir Institute July 2016 (http://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2016-070_trade_and_privacy-complicated_bedfellows_study.pdf)

Bovenal is er geen noodzaak voor zo een parallel juridisch systeem tussen de EU en Canada aangezien zowel de EU als Canada beschikken over sterke rechtssystemen, die buitenlandse investeerders kunnen beschermen. In uw brief van 7 september jl. waarin u ingaat op de wenselijkheid van ICS, zouden voorbeelden worden gegeven '[..] van rechterlijke uitspraken die oprichting van een arbitragehof voor investeringsgeschillen rechtvaardigen [..]'² In de brief wordt echter geen enkel voorbeeld gegeven van rechterlijke uitspraken die oprichting van een arbitrage hof voor investeringsgeschillen rechtvaardigen.

Ondanks onze traditionele steun voor handelsliberalisering, omdat consumenten in het verleden groot voordeel hebben ondervonden van de afschaffing van (import)tarieven, komen wij tot de conclusie dat CETA de consumenten-botsproef niet doorstaat. Dit verdrag voldoet niet aan onze verwachtingen vanuit het perspectief van een ambitieus consumentenbeleid.

Als minister voor buitenlandse handel heeft u de verantwoordelijkheid om te verzekeren dat alleen handelsverdragen worden geratificeerd die consumenten beschermt en hen voordelen oplevert.

Met vriendelijke groet,
Consumentenbond

Gerjan Huis in 't Veld
Hoofd belangenbehartiging en communicatie

c.c.: Tweede Kamer, Algemene commissie voor Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking

² [21501-02-1653 Geannoteerde agenda voor de Informele Raad Buitenlandse Zaken \(RBZ\) over handel op 23 september te Bratislava](#)